

RAADSVORSTEL

Onderwerp : Vaststellen kwaliteitsniveau openbare ruimte

Zaak- & documentnr. : Z/20/073430/201586011

Opsteller : Geertje Oosterink

Portefeuillehouder : P.J.H. Pennekamp

Afdeling : Realisatie en Beheer

Telefoonnr. 06-29 15 95 73

Samenvatting

Voor het beheer van de openbare ruimte is gekozen voor kwaliteitsniveau 'Sober'. De basis van dit kwaliteitsniveau is kwaliteitsniveau 'C' van het CROW met enkele onderdelen op kwaliteitsniveau 'B'. Optie 2 houdt rekening met de beperkte financiële middelen en het herstelplan, voorkomt kapitaalvernietiging en draagt daarnaast bij aan de doelstelling om een aantrekkelijke en uitnodigende gemeente te zijn. Voor dit kwaliteitsniveau moet € 465.000,-- bijgeraamd worden. Het vastgestelde kwaliteitsniveau wordt opgenomen in het Integrale Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR).

Beslispunten

1. Voor het beheer van de openbare ruimte te kiezen voor optie 2, kwaliteitsniveau 'Sober';
2. De budgetten voor het onderhoud van de openbare ruimte volgens bijgevoegde verdeling, te verhogen met in totaal € 465.000,00.

Aanleiding

Het inrichten en het onderhouden van de buitenruimte vraagt de komende jaren om een integrale aanpak. Om dit te borgen is integraal beleid noodzakelijk. Op dit moment wordt daarom geschreven aan het Integrale Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Onderdeel van dit nieuwe beleidskader is het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. In het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) wordt het vastgestelde kwaliteitsniveau als uitgangspunt opgenomen.

Op 19 december wordt het kwaliteitsniveau ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Uitgangspunt is een veilige, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving. Daarnaast is het van belang dat de kapitaalgoederen voldoende worden beheerd om kapitaalvernietiging te voorkomen. Dit uitgangspunt geeft naast het financiële kader richting aan de kwaliteitskeuze van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Ter voorbereiding op de besluitvorming zijn 3 varianten / opties uiteengezet in een kennisgeving die aan de raad is verstuurd, hierbij is optie 2 aangegeven als voorkeursvariant. De kennisgeving is mondeling toegelicht in een presentatie op 1 november.

Korte omschrijving van de opties;

- Optie 1 'Laag' is kwaliteitsniveau 'C' van het CROW, het minimale en het goedkoopste onderhoudsniveau.
- Optie 2 'Sober' heeft kwaliteitsniveau 'C' als basis, maar met enkele onderdelen op B-niveau. Onderdelen die op B-niveau worden onderhouden zijn vaste planten, onkruidbestrijding op verharding en vegen, asfaltonderhoud en de A-locaties. Overige onderdelen worden op C-niveau onderhouden.
- Optie 3 'Middelmatig' heeft de kapitaalgoederen die de meeste waarde vertegenwoordigen op B-niveau, naast de onderdelen die bij optie 2 zijn genoemd. Het gaat hierbij om alle onderdelen van wegen en groen. De overige onderdelen worden op C-niveau onderhouden. Deze optie ligt het dichtst bij het huidige kwaliteitsniveau.

Meer informatie over de varianten en de bijbehorende onderhoudskosten en kwaliteitsniveaus zijn in de bijgevoegde kennisgeving en tabellen uiteengezet.

Planning

In het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) wordt het raadsbesluit als uitgangspunt opgenomen. We streven ernaar om het IBOR het eerste kwartaal 2023 voor te leggen aan de gemeenteraad. In navolging van het IBOR werken aan het opstellen van een integraal beheerplan.

Beoogd effect

Het vaststellen van een kwaliteitsniveau van de openbare ruimte die:

- bijdraagt aan de doelstelling om een aantrekkelijke en uitnodigende gemeente te zijn;
- aansluit bij de maatschappelijke opgave rondom een gezonde leefomgeving;
- zorgt voor goed eigenaarschap;
- betaalbaar is.

Argumenten

1.1 Optie 2 houdt rekening met de beperkte financiële middelen en het herstelplan.

Deze optie kost minder dan optie 3. Met het financiële herstelplan in 2021 is weliswaar een evenwichtige begroting voor de komende jaren tot stand gebracht; een blijvende inzet op een sluitende financiële huishouding is nodig.

1.2 Optie 2 voorkomt kapitaalvernietiging.

Bij optie 2 wordt het asfalt en de vaste planten op B- niveau onderhouden zodat kapitaalvernietiging wordt voorkomen. Kwaliteitsniveau C zorgt er bij deze beheergroepen voor dat het optimale moment van onderhoud wordt overschreden. Er wordt te laat ingegrepen, waardoor de kosten van (groot) onderhoud op een later moment veel hoger zijn en niet in verhouding staan tot de meerkosten voor een hoger onderhoudsniveau. Ook kan de levensduur hierdoor worden verkort. Dit blijkt uit ervaring binnen de gemeente Duiven en Westervoort.

1.3 Optie 2 draagt bij aan de doelstelling om een aantrekkelijke en uitnodigende gemeente te zijn.

Bij optie 2 wordt het vegen en de onkruidbestrijding op verharding op B-niveau uitgevoerd, evenals de druk bezochte locaties als het centrum, de begraafplaatsen en het stationsgebied. Dit zorgt voor een relatief schone en nette leefomgeving die aantrekkelijker en uitnodigender is dan bij onderhoudsniveau C.

2.1 De huidige onderhoudsbudgetten zijn niet toereikend.

Het adviesbureau Planterra heeft de benodigde budgetten voor het beheer van de openbare ruimte aan de hand van kengetallen berekend en geïndexeerd naar het huidige prijspeil. De benodigde budgetten zijn vergeleken met de huidige beschikbare middelen. Voor optie 2, kwaliteitsniveau 'Sober' is er € 465.000,-- extra nodig voor het beheer.

2.2 Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad

Deze keuze heeft financiële consequenties.

Kanttekeningen

1.1 Optie 2 leidt tot een lagere tevredenheid bij inwoners.

Met name de kwaliteit van het groenonderhoud draagt voor een groot deel bij aan de beleving en waardering van de buitenruimte. Bij optie 2 wordt het groen (behalve de vaste planten) op C-niveau onderhouden. Ook voor de gemeente belangrijke locaties als het centrum, stationsgebied en de begraafplaats zullen in onderhoudsniveau omlaag gaan van A naar B. Dit kwaliteitsniveau is lager dan het huidige niveau. Dat het groenonderhoud belangrijk is merken we aan de meldingen en klachten die binnen komen over dit onderwerp in ons meldingssysteem fixi.

Een in te zetten communicatietraject kan zorgen voor minder vragen, meer begrip en acceptatie bij de inwoners.

1.2 De keuze voor optie 2 is mede gebaseerd op de beperkte financiële middelen en het herstelplan.

Als de financiële situatie het toe laat adviseren wij optie 3. In deze optie worden de kapitaalgoederen die de meeste waarde vertegenwoordigen (wegen en groen) op kwaliteitsniveau B onderhouden. Het zorgt voor goed eigenaarschap, een aantrekkelijke en goed onderhouden buitenruimte en ligt dicht bij het huidige kwaliteitsniveau.

1.3 Het op een later tijdstip verhogen van het kwaliteitsniveau kost geld.

Om weer aan hogere kwaliteitseisen te kunnen voldoen zijn er extra werkzaamheden nodig. De kosten hiervan kunnen aanzienlijk oplopen afhankelijk van de beheergroep (sierheesters, elementenverharding etc.) en de periode waarin het onderhoud op kwaliteitsniveau C is uitgevoerd. Hoe langer kwaliteitsniveau C is toegepast, hoe vaker extra onderhoud niet toereikend blijkt te zijn en renovatie noodzakelijk is. Omdat het areaal groot is lopen de kosten snel op.

1.4 De openbare ruimte wordt niet direct op het vastgestelde niveau onderhouden.

Verschillende langdurige onderhoudscontracten en afspraken zorgen ervoor dat er een aanloopperiode van ca. 3 jaar nodig is om het beheer op het afgesproken kwaliteitsniveau uit te kunnen voeren.

2.1 We gaan structureel meer betalen voor een minder goed kwaliteitsniveau

De huidige beschikbare middelen zijn gebaseerd op de opdrachtwaarde van de contracten die voor de crisis zijn aanbesteed. De markt was toen zeer gunstig. De nieuwe cijfers zijn theoretisch en zijn gebaseerd op het huidige prijspeil. Daarnaast is er op het onderdeel wegen een flink tekort om na het wegwerken van het achterstallig onderhoud het onderhoud op peil te houden. Dit samen maakt dat de jaarlijkse onderhoudskosten van de openbare ruimte omhoog gaan. Om de kosten te beperken is het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte naar beneden bijgesteld.

2.2 De verwachting is dat de onderhoudskosten verder zullen toenemen.

De benodigde budgetten zijn gebaseerd op het huidige prijspeil. De prijzen in de grond-, weg- en waterbouwsector (GWW-sector) zijn het afgelopen jaar enorm gestegen. Er is een krapte op de arbeidsmarkt, een ongekende stijging van grond- en brandstofkosten en veel aanbod van werk. We verwachten dat de prijzen verder stijgen.

Financiële paragraaf

Voor optie 2, Kwaliteitsniveau 'Sober' moet € 465.000,-- bijgeraamd worden.

De verdeling over de bestaande budgetten is als volgt;

<i>Omschrijving</i>	<i>Bij- aframen</i>
Regulier groenonderhoud	€ 65.400
Begraafplaats	€ - 4.600
Openbare orde/ Hondenvelden	€ - 25.300
Wegen	€ 389.000
Reinigen openbaar gebied	€ - 13.000
Openbare verlichting	€ 22.000
Verkeersvoorzieningen	€ - 2.000
Civiele kunstwerken	€ 26.000
Straatmeubilair	€ 5.000
Sportvelden	€ 2.500
	€ 465.000

Dit bedrag is reeds opgenomen in de risicoparagraaf van de begroting.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de meerjarenbegroting is reeds aangegeven dat het onderhoud van de openbare ruimte niet wenselijk is om op niveau C uit te voeren waardoor de kosten voor een hoger onderhoudsniveau € 465.000 bedragen.

Relatie met het herstelplan

Met het herstelplan is er voor gekozen een bezuiniging door te voeren op het beheer van de openbare ruimte. Die bezuiniging blijkt niet haalbaar. Er moet bijgeraamd worden.

Participatie en communicatie

Het gekozen kwaliteitsniveau is lager dan het huidige kwaliteitsniveau. Een communicatietraject zorgt voor meer begrip en acceptatie bij de inwoners. Direct na vaststelling van het kwaliteitsniveau wordt hiermee gestart.

Duurzaamheid

Goed onderhoud van de openbare ruimte draagt bij aan de duurzaamheid van de kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen gaan langer mee en vaak is er minder duur, groot onderhoud nodig, dan wanneer je maar beperkt onderhoud uitvoert.

Het voorgestelde kwaliteitsniveau draagt hier beperkt aan bij. Kwaliteitsniveau B is voor de meeste kapitaalgoederen ideaal.

Het kwaliteitsniveau maakt onderdeel uit van het IBOR. In het IBOR is 'Toekomstbestendig' als ambitie opgenomen. Hier maakt het thema 'Duurzaamheid' onderdeel van uit.

Intergemeentelijke samenwerking

n.v.t.

Bijlagen

2015 87172 – Raadsbesluit; kwaliteitsniveau openbare ruimte

2015 83712 – kennisgeving aan de raad; Keuze kwaliteitsniveau openbare ruimte

2015 84260 – Bijlage 1; Overzicht beschikbare middelen en kosten kwaliteitsniveaus

2015 85353 – Bijlage 2; Overzicht opties 201022

Westervoort, 19 december 2022

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

M. Sluiter MA
secretaris

drs. A.J. van Hout
burgemeester